

NPV-Afdeling Hollands Hart

Jaargang 6 – februari 2020

INHOUD

Woord vooraf	3
Beknopt Jaarverslag 2019	6
Voorjaarsvergadering 2019, een indruk....	7
Ter overdenking...	8
Campagne tegen eenzaamheid 2019 NPV-Landelijk	8
NPV-Thuishulp en Eenzaamheid	10
Van de penningmeester...	11
Gedicht...(1)	12
Ledenwerving	13
Verhuizen? Vergeet de NPV niet!	13
NPV-Thuishulpteam Gouda/Reeuwijk. Helpt u ons?	14
Eenzaamheid in de klas	15
Is de Nederlandse Gezondheidszorg van eenzame hoogte?	17
Ik heb niemand...	22
Eenzaamheid na overlijden van je partner.	27
Vacatures	29
Diákonos	30
Gedicht...(2)	31
Colofon	36

EENZAAMHEID....

Heeft u dat nu ook? Je bent op een bijeenkomst en tijdens de pauze is het één en al gesprek, één en al drukte. Een praatje met die en met die.....en toch voel je je eenzaam.

Zelf heb ik last van doofheid en ik versta niets in het geroezemoes. Ik knik maar eens 'ja' en schud maar eens 'nee'. Aan de verbazing van de ander, zie je wel of je het goede antwoord hebt gegeven. Veel mensen om je heen en toch.....*eenzaamheid*. Eenzaamheid die je voelt, eenzaamheid die pijn doet.

of

Heeft u dat nu ook? Je bent alleen thuis, niemand om mee te praten. Stilte om je heen. Geen mobiel, geen internet. Alleen met een boek op de bank of een keer vroeg in bed met een boek of zo maar ergens zitten mijmeren, nadenken, mediteren. Geen mens om je heen.....*eenzaamheid*. Eenzaamheid die je ook voelt, eenzaamheid die een heerlijk gevoel geeft

De NPV heeft 2019 in het teken gezet van Eenzaamheid. Het is goed om daarop terug te kijken. Hebben we kunnen bijdragen aan het verminderen van de eenzaamheid van een medemens? Hebben we betekenis kunnen geven aan onze eenzame naaste. Zijn we op bezoek geweest bij iemand waar nooit iemand kwam? En? Waren we welkom?

Er zullen lezers zijn die een open deur hebben ervaren, misschien wel een open hart.

Er zullen lezers zijn die bemerkte dat de eenzame naaste geen behoefte aan gezelschap had, het hart van de naaste bleef gesloten, misschien bleef zelfs de deur gesloten.

In het laatste geval was er goed bedoelde zorgzaamheid. Maar was er wel eenzaamheid? Of vulde wij in voor de ander dat deze medemens eenzaam was? Zijn we in gesprek geweest met deze naaste en voelde deze zich eenzaam?

Met de voorbeelden probeer ik duidelijk te maken dat er twee soorten van eenzaamheid bestaan.

De Engelsen weten met twee woorden onderscheid te maken in eenzaamheid: *loneliness*, de eenzaamheid die pijn doet en *solitude* eenzaamheid door alleen te zijn.

Loneliness gaat over gemis aan verbinding met de ander, niet over gebrek aan contacten of gebrek aan nabijheid van een ander. Solitude kan de een gelukkige eenzaamheid zijn, de eenzaamheid van je eigen huis. Een quote van Voltaire is: "*The happiest of all lives is a busy solitude*"

In de Bijbel komen we ook deze verschillen in eenzaamheid tegen. In Mattheus 14:23 lezen we van de Heere Jezus 'En als Hij nu de scharen van Zich gelaten had, klom Hij op den berg alleen, om te bidden. En als het nu avond was geworden, zo was Hij daar alleen'. Solitude, alleen zijn. Alleen in gebed. Deze eenzaamheid is in groot contrast met de eenzaamheid die beschreven staat in Mattheus 27:46 en 47 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten? En sommige van die daar stonden...'. Daar op Golgotha stonden genoeg mensen, de Heere Jezus was daar niet alleen, maar Hij is daar in de grootste eenzaamheid geweest. Een eenzaamheid die onmogelijk een ander mens zou kunnen dragen.

Hoe eenzaam moet Job zich gevoeld hebben met zijn vrienden om zich heen. Wat kunnen mensen die om een lijdend medemens staan de eenzaamheid vergroten. Mensen om het ziekbed. Aanwezig bij de zieke, in de nabijheid van de zieke en toch... wat kan de zieke zich eenzaam voelen.

Kent u die gesprekken rondom het ziekbed? "Wat heeft de dokter gezegd?" "Wat waren de laatste uitslagen?" "Slaan de medicijnen aan?" Het hele medisch dossier wordt aan elkaar uitgewisseld. Het lijkt heel betrokken, maar is het betrokkenheid? Of is het verlegenheid om het echte gesprek met elkaar aan te gaan? Op zulke momenten lijkt je naaste een object geworden te zijn. Het was liefdevol bedoeld, maar komt het bij de ander ook liefdevol over? Menslievendheid is wat anders dan het uitwisselen van medische gegevens?

Begrijpt u, hoe eenzaam iemand zich kan voelen [– loneniless – eenzaamheid- verlatenheid] ondanks de nabijheid van vele geliefden? Dit is de eenzaamheid van Psalm 88 vers 11:

*Gij hebt en metgezel en vrind,
Van mij verwijderd in mijn lijden,
Zodat mijn ziel, hoe z'ook moet strijden,
Bij niemand heul of bijstand vindt;
'k Zoek hen vergeefs, 'k moet eenzaam wenen;
Al mijn bekenden zijn verdwenen.*

Iets doen aan de eenzaamheid van de medemens begint met oprechte nabijheid. Dan alleen krijgen we het vertrouwen van de ander om de ander te leren kennen. Kennen in zijn behoeftes, kennen in zijn verlangens, kennen van zijn geestelijke noden. Dan kunnen we iets met elkaar delen. Dan kan je van betekenis zijn in de eenzaamheid van de ander.

Wat is het waardevol als een er een medemens voor een eenzaam mens. Maar wat is het een zegen als een eenzaam mens met de eenzaamheid bij God terecht kan. Dan krijgt Psalm 25 vers 8 betekenis

*Zie op mij in gunst van boven;
Wees mij toch genadig, Heer;
Eenzaam ben ik en verschoven;
Ja, d'ellende drukt mij neer.
'k Roep U aan in angst en smart;
Duizend zorgen, duizend doden
Kwellen mijn angstvallig hart;
Voer mij uit mijn angst en noden.*

Tijdens zo'n gebed kan de eenzaamheid – loneniless - verdwijnen en kan er een verlangen naar eenzaamheid – solitude – komen. Eenzaam maar met God gemeenzaam.

Een hartelijke groet van uw voorzitter.
Dhr. C. Stijnen

Het bestuur is twee keer bij elkaar gekomen om te vergaderen. In deze vergaderingen werd gesproken over diversen onderwerpen zoals de voorjaarsvergadering, de uitgave van de nieuwsbrief. Ook is het jaarplan, wat ieder jaar opgesteld wordt, geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

In 2019 hebben er opnieuw leden het lidmaatschap opgezegd, en zijn er helaas geen leden bijgekomen! Hiermee staat het ledenaantal op 1658 per 1 januari 2020 (1 januari 2018: 1676).

Team Gouda van de NPV-Thuishulp heeft in 2019 met behulp van 17 actieve vrijwilligers (gedurende het jaar zijn er 3 vrijwilligers gestopt) en drie coördinatoren 638 uur (in 2018: 532) ondersteuning geboden op allerhande vlak! Wat een hoeveelheid! In 2019 zijn er 2 nieuwe vrijwilligers bijgekomen! Daarnaast is de vraag naar hulp aan het toenemen, meer vrijwilligers zijn gewenst!

Op 5 Juni 2019 werd in het verenigingsgebouw "De Oude School", in Waarder de jaarlijkse voorjaarsvergadering gehouden. Op deze avond was mw. Jeannette van Klinken aanwezig. Als Gespecialiseerde Verzorgende Psychogeriatric in verzorgingshuis Nebo te Zwijndrecht heeft zij een inleiding gehouden over Onbegrepen gedrag bij dementie. Onze voorzitter dhr. Stijnen kreeg tijdens deze avond het Chai-speldje met bijbehorende oorkonde aangeboden voor zijn inzet voor de afdeling in de afgelopen 12,5 jaar.

Voor meer informatie en of jaarverslagen (secretarieel, financieel, NPV-Thuishulp) verwijs ik u graag naar onze website.

Een hartelijke groet van uw secretaris.
Dhr. R. Hoogland

VOORJAARSVERGADERING 2019, EEN INDRUK....

TER OVERDENKING...

Schaduw

Het geeft vaak heel veel innerlijke pijn,
om een schaduw van mezelf te zijn.
Een schaduw heeft geen vreugde of verdriet.
Een schaduw beweegt, is er, maar leeft niet.

CAMPAGNE TEGEN EENZAAMHEID 2019 NPV-LANDELIJK

Op social-media is er in 2019 landelijk aandacht gevraagd in de Week tegen Eenzaamheid door middel van een stripverhaal.

Stop eenzaamheid zelf!

Voor veel mensen is een leuke activiteit niet voldoende om eenzaamheid aan te pakken. Om die reden heeft Lelie Zorggroep een werkboek ontwikkeld voor mensen die hun

eenzaamheid te lijf willen gaan: Stopeenzaamheidzelf. In veel gevallen zal zo'n werkboek beter werken als iemand begeleiding biedt bij het doorwerken ervan. Hip Veenendaal, de NPV en Lelie Zorggroep hebben daarom gezamenlijk een e-learning voor vrijwilligers ontwikkeld rondom het werkboek.

Via de website stopeenzaamheidzelf.nl kan een werkboek worden aangevraagd voor € 9,95. Met hulp van NPV-Thuishulp kan dit werkboek worden doorgewerkt.

Meer informatie is te vinden op de volgende websites:

- www.npvzorg.nl/campagne/
- www.npvzorg.nl/thema/eenzaamheid/
- www.stopeenzaamheidzelf.nl

Het bezoeken waard!

Een ander hulpmiddel: Het werkboekje Schatzoeken
Veel mensen lopen aan tegen de vraag: ik wil wel verbinding zoeken met anderen, maar hoe dan? Schatzoeken geeft hiervoor praktische handvatten en oefeningen. Doel van dit boekje is om zowel binnen als buiten de kerkelijke gemeente verbinding tussen mensen te bevorderen en zicht te krijgen op ieders gaven en talenten.

Graag attenderen wij u op de

Landelijke NPV LEZING 2020

Deze zal op D.V. dinsdagavond 19 mei 2020 worden gehouden in Nijkerk.

Mevrouw Maaïke Rosendal-Sonnevelt, actief in de internationale proliferebeweging, zal daar een lezing houden.

Noteert u deze alvast in uw agenda?

Meer details zullen nog volgen, houd onze website in de gaten!

Het thema van deze nieuwsbrief is: eenzaamheid

Tegelijk kwamen deze woorden in mijn gedachten uit Johannes 5 vers 7: ik heb geen mens

Wat komen ook de vrijwilligers van onze thuishulp regelmatig met dergelijke schrijnende situaties in aanraking.

Wat een voorrecht dat we met elkaar er ons voor in kunnen zetten om de wereld van dergelijke mensen groter te maken.

Samen lezen, samen praten, samen wandelen misschien.....wat een dankbaar werk.

Ik heb geen mens.....nog een voorbeeld uit de praktijk.

Enige jaren geleden overleed één van onze oude hulpvragers.
Wie was er bij de begrafenis aanwezig?
Alléén de vrijwilliger van de NPV-thuishulp!

Hieruit blijkt hoe belangrijk het is dat er vrijwilligers zijn én blijven om dit werk te doen.

Daarom.....kijkt u allemaal goed om u heen en probeer vrijwilligers te vinden voor de NPV-Thuishulp, zodat niemand meer hoeft te zeggen: ik heb geen mens.

Een diploma is niet nodig, wél

LIEFDE, GEDULD, AANDACHT en BETROKKENHEID

Zoals u zult begrijpen kost het uitgeven van een nieuwsbrief geld. Mogen wij op uw (financiële) steun rekenen. Die gift kunt u rechtstreeks overmaken naar onze afdeling.

Onze gegevens zijn:

NPV-afdeling Hollands Hart, NL37 INGB 0005 1271 62

Eén keer per jaar organiseren wij een thema-avond in de regio. U bent als bezoeker van harte welkom. Tijdens deze bijeenkomst wordt er ook een collecte gehouden. Wij zijn verheugd met de opbrengst van die collecte.

Hiervoor zeggen wij alle gevers hartelijk dank. Ook deze tegemoetkomingen in de kosten van de thema-avonden blijven zeer welkom.

Wij hebben vrijwilligers, waar wij erg blij mee zijn. Voor onze gehele regio zijn wij ook blij als het team uitgebreid kan worden. Met name voor de NPV-Thuishulp kunnen wij nog vrijwilligers gebruiken uit de hele regio. Als blij van waardering willen wij hen ook dit jaar een workshop aanbieden.

Steunt u ook ons initiatief? Maak dan een gift over naar bovenstaand rekeningnummer.

Met vriendelijke groet,
Dhr. J.A.E. de Koning, penningmeester

Uitzicht en verlangen in donkere dagen van eenzaamheid

Als de zon lijkt te verdwijnen,
Donkerheid is overal
En de lichten niet meer schijnen;
Vraag je wat er komen zal?
Weet dan: God, Hij blijft dezelfde!
Hij is nader dan je denkt;
Hij die steeds weer aan de aarde
Elke dag haar zonlicht schenkt.
Blijf dan steeds maar op Hem hopen
Hij vergeet de kinderen niet.
En als zijn de dagen donker:
Hij die alles hoort en ziet,
Hij zal Zelf voor alles zorgen;
Hij verlangt nog meer dan wij
naar die grote nieuwe morgen
en Zijn volk dan, eeuwig vrij
Offerend een liefdesgave
Als een eeuwig eerbetoon,
Hem gaan danken voor de gave
Van Zijn Eniggeboren Zoon.

Loes van Waaij.

LEDENWERVING

De NPV is uw, jouw stem in de samenleving. De NPV draagt uit dat het leven kostbaar is en beschermd moet worden en niet zomaar beëindigd door abortus of euthanasie. De NPV doet dit door te reageren op wetsvoorstellen, te participeren in werkgroepen, contacten te onderhouden met politici en andere beleidsmakers, door te publiceren in kranten en andere media.

De NPV denkt mee en is dichtbij. Zowel publiekelijk in het landelijke en maatschappelijke debat, als individueel door persoonlijk advies bij medisch-ethische keuzes, door toerustingsbijeenkomsten of door de NPV-Levenswensverklaring.

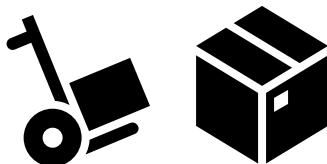
Medisch-ethische vraagstukken zijn zeer actueel en gaan iedereen aan! Daarom is het van groot belang dat de NPV haar christelijke visie op medisch-ethische vraagstukken kan blijven uitdragen. Helpt u mee?

Werf een nieuw lid! Meer info vindt u op www.npvzorg.nl/wordlid

VERHUIZEN? VERGEET DE NPV NIET!

Wijzigt uw adres vanwege een verhuizing? Vergeet dan niet een adreswijziging door te geven aan het landelijk bureau. Dit kan via het invulformulier op de landelijke website:

www.npvzorg.nl/lidmaatschap/

- Ik heb eigenlijk best wat tijd over nu ik niet meer werk.
- De kinderen gaan allemaal naar school, ik kan nu wat betekenen voor anderen.
- Wanneer ik boodschappen doe zou ik ook gelijk wel iets voor iemand anders mee kunnen nemen.
- Ik hoor zo vaak iets over mensen die eenzaam zijn, ik wil daar ook iets aan doen.
- Ik heb zoveel om dankbaar voor te zijn, ik wil iets doen voor mensen die het minder getroffen hebben.
- Ik voel het als mijn Bijbelse opdracht om iets voor anderen te doen.
- Ik weet hoe zwaar mantelzorgers het kunnen hebben, misschien kan ik iemand daarin bijstaan.

Herkent u zich in één of meerdere uitspraken dan kunt u zich aanmelden als vrijwilliger bij het NPV-Thuishulpteam. Wij willen praktische hulp bieden aan mensen die dat nodig hebben. Iedere vrijwilliger kan zelf bepalen hoeveel tijd hij/zij beschikbaar wil stellen. Dat kan variëren van één keer per week tot één keer per maand.

Heeft u interesse of wilt u meer weten? Neem gerust contact met ons op! Ons telefoonnummer is 0182-744006. Eén van de coördinatoren staat u dan te woord.

Bij het woord eenzaamheid denken we meestal aan oude mensen die veel alleen zijn en weinig bezoek krijgen. Zij voelen zich eenzaam. Hun kinderen zijn aan het werk en hebben vaak geen tijd om op bezoek te komen. Maar het woord eenzaamheid is niet alleen van toepassing op oude mensen, maar het komt in alle leeftijdscategorieën voor.

Ook jonge mensen kunnen zich eenzaam voelen. Zij hebben soms weinig band met hun familie en hebben geen of weinig vrienden en kennissen. Zij voelen zich eenzaam en raken soms door ziekte of andere oorzaken in een sociaal isolement. In Nederland komt dit verschijnsel steeds meer voor. Mede door de enorme individualisering worden steeds meer mensen eenzaam. Op sociale media kun je druk zijn met je 'vrienden', maar het is de vraag of dit echte vrienden zijn. Vaak zijn wij vooral druk om onszelf zo positief mogelijk te etaleren. Bij echte vriendschap en relaties kun je jezelf zijn, ben je eerlijk naar elkaar toe en durf je ook de minder fijne dingen te delen. Bij echte vriendschap spreek je elkaar levensecht en niet alleen virtueel. Je hebt tijd voor elkaar en durft het ook eerlijk aan te geven als je geen tijd of zin hebt om af te spreken. Je bent er voor elkaar in voor- en tegenspoed. Als al deze dingen gemist worden in iemands leven kun je spreken van eenzaamheid. De definitie van eenzaamheid is eigenlijk heel kort: Het ontbreken van een hechte relatie en vriendschap met meerdere mensen.

In de Bijbel lezen we ook van eenzaamheid. Hieronder een aantal teksten waarin het woord eenzaamheid tot uitdrukking komt in verschillende situaties van het leven.

Gen. 2:18 "Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, die als tegen hem over zij."

Job 30:3 "Die door gebrek en honger eenzaam waren, vliedende naar dorre plaatsen, in het donkere, woeste en verwoeste."

Psalm 25:16 "Wend U tot mij en zijt mij genadig, want ik ben eenzaam en ellendig."

Joh. 5:7 "De kranke antwoordde Hem: Heere, ik heb niet één mens om mij te werpen in het badwater, wanneer het water beroerd wordt, en terwijl ik kom, zo daalt een ander vóór mij neder."

Maar ook het tegenovergestelde van eenzaam komt voor in de Bijbel.

1 Tim. 6:18 "Dat zij weldadig zijn, rijk worden in goede werken, gaarne mededelende zijn en gemeenzaam."

Bij eenzaamheid denk ik ook aan kinderen die ik in de klas heb gehad. Kinderen waarvan ouders gescheiden zijn of waarvan een broertje of zusje al op jonge leeftijd is overleden. Wat kunnen ook deze kinderen heel eenzaam zijn in hun verdriet en waarom vragen, die ze met niemand kunnen of willen delen. Toch kan soms iets kleins, als een luisterend oor of het laten voelen dat je ervoor hen bent, deze eenzaamheid verlichten. Dit laatste is eigenlijk bij iedereen van toepassing die dicht bij ons staat of verder bij ons vandaan. Eenzaamheid zou zo eenvoudig te verlichten zijn door niet alleen aan onszelf te denken, maar ook aan de ander die onze naaste is. Een groet naar iemand op straat, een oprecht luisterend oor kan al veel doen.

Ik wil afsluiten met een couplet uit het bekende gedicht van Jodocus van Lodenstein. Waarin het woord eenzaam en het tegenovergestelde: gemeenzaam een heel andere betekenis krijgen.

*Ach! Hoe nietig, hoe verdrietig
Is des werelds ommegang!
Die met woorden ons vermoorden
En verstikken met haar stank.
O zalig eenzaam!
Met God gemeenzaam!
Dure dat vrij eeuwenlang!*

Medisch-ethische vragen rondom bijvoorbeeld het levensbegin of levenseinde? Vragen over palliatieve zorg?

Bel het NPV-Consultatiepunt: (0318) 54 78 78

(zeven dagen per week, 24 uur per dag bereikbaar)

U kunt vragen over palliatieve zorg ook digitaal stellen via www.npvzorg.nl

IS DE NEDERLANDSE GEZONDHEIDSZORG VAN EENZAME HOOGTE?

Er is wisselende berichtgeving over hoe de gezondheidszorg in Nederland zich verhoudt tot de zorg in andere landen.

Verschillende instituten brengen lijstjes uit waarin de landen worden geordend. Wanneer er weer eens een lijstje uitgebracht wordt dan lees je berichten waarin staat dat de Nederlandse zorg de beste van Europa, de beste van de wereld, is. Andere lijstjes maken je bang dat de kwaliteit van zorg in Nederland slechter wordt en je lees: 'Nederland zakt van de eerste plaats' (naar de tweede plaats). Sommige lijstjes geven aan dat de zorg niet zo hoogstaand is dan in het algemeen wordt aangenomen. Ander berichten laten je geloven dat de zorg in Nederland zich op een eenzame hoogte bevindt.

Hoe staat het er nu voor met de zorg in Nederland?

Wanneer je de lijstjes vergelijkt dan valt op dat de lijstjes niet met elkaar te gelijken zijn. Sommige geven de kosten per hoofd van de bevolking aan, andere de kosten t.o.v. van de BNP (bruto nationaal product), andere lijstjes gaan meer in op de uitkomsten van de zorg, andere zijn weer samengestelde lijsten met kwaliteitsonderwerpen en kostenaspecten. Soms worden heel opvallende zaken meegeteld 'zoals het aantal zelfdodingen per 100.000 inwoner per jaar'. Dit moet dan een maat zijn voor het functioneren van de GGZ (geestelijke gezondheidszorg).

De Euro Health Consumer Index (EHCI) wordt samengesteld op basis van 48 kwaliteitsindicatoren zoals de kwaliteit van de ziekenhuiszorg, klantvriendelijkheid, de toegankelijkheid van de zorg en het medicijngebruik. Landen kunnen maximaal 1000 punten scoren op deze lijst. Nederland heeft een paar jaar op plaats 1 gestaan. Nu op plaats 2. In 2017 scoorde Nederland 916 punten, Zwitserland 894, Noorwegen 854 België 836, Duitsland 828 en Engeland 736 punten. Nederland scoort in dit lijstje 20% beter dan Engeland. Toch zal iedereen in Nederland wel voorbeelden kennen waar het bedroevend gesteld is met de klantvriendelijkheid of met de toegankelijkheid, en weet men daarentegen goede voorbeelden uit andere landen te noemen. Dit geeft gelijk ook de relatieve waarde aan van zulke vergelijkingslijstjes. Met alle mitsen en maren kan uit de lijstjes geconcludeerd worden dat de kwaliteit van zorg in Nederland hoog is te noemen.

Bij vergelijking van andere lijstjes komt naar voren dat in Nederland per hoofd van de bevolking relatief veel geld wordt uitgegeven aan de zorg. In vergelijking met andere landen bevindt Nederland **zich** in een toppositie. De kosten komen overeen met de Scandinavische landen, Luxemburg en Zwitserland. De kosten zijn in Nederland met 5.169 per jaar per hoofd van de bevolking iets hoger dan in Duitsland en Oostenrijk. In Engeland zijn de kosten met 3.572 per jaar per hoofd van de bevolking aanmerkelijk lager, terwijl de salarissen daar hoger zijn dan in Nederland. Noorwegen en Zwitserland zijn met respectievelijk 8.644 en 8.752 de landen met de hoogste zorgkosten per bewoner. Zwitserland is daarmee 69% duurder dan Nederland. Er is een correlatie tussen de hoge zorgkosten en de hoge kwaliteit van de zorg. In landen met lage zorgkosten (bijvoorbeeld Oekraïne met 184 of Wit-Rusland met 409) gaat dit gepaard met een lage kwaliteit van zorg.

Duidelijk is dat er in Nederland veel geld naar de zorg gaat en meer dan in de meeste andere landen. In Nederland wordt uit het zorgbudget echter wel grotendeels de langdurige zorg

betaald. In meeste andere landen is deze zorg anders georganiseerd of niet georganiseerd. Familie moet dan bijvoorbeeld de zorg voor kwetsbare ouderen opvangen. De ouderenzorg in Nederland is uniek georganiseerd met verzorgingshuizen en verpleeghuizen. Tegenover de hoge kosten staat in Nederland een brede toegankelijkheid van de zorg, een bijzondere vorm van het verlenen van langdurige zorg en een goede kwaliteit van zorg. Voor de Nederlandse vorm van professionele zorg zijn veel zorgprofessionals nodig. Eén op de zeven werkenden in Nederland is werkzaam in de zorg. Deze professionals mogen een marktconform salaris verdienen. Dit heeft effect op de zorgkosten. De toenemende vergrijzing en de kosten van bijzondere geneesmiddelen (zogenaamde dure geneesmiddelen) zorgen voor een kostenverhogend effect. Samengevat laten de lijstjes zien dat de kwaliteit van zorg in Nederland op een hoog peil staat. In Nederland zijn de uitgaven voor de zorg hoog. Je krijgt voor deze uitgaven wel een goede kwaliteit voor terug.

Staat de Nederlandse zorg hiermee Nederland op een eenzame hoogte?

De zorgkwaliteit en de uitgaven in de zorg zijn vergelijkbaar met enkele andere rijke westerse landen zoals Zweden en Zwitserland. De Nederlandse zorg is daarmee wel van een hoog peil, maar niet van eenzame hoogte omdat er meer landen zijn die vergelijkbaar presteren.

Toch zal je regelmatig horen dat het in andere landen beter gesteld is met zorg. In België zijn de wachtlijsten en wachttijden korter in vergelijking tot Nederland. In Duitsland zijn meer diagnostische methoden beschikbaar en daar worden behandelingen gegeven die je in Nederland niet kan krijgen. In Duitsland en België zijn de zorgkosten per hoofd van de bevolking lager. Een verklaring hiervoor is dat o.a. de ouderenzorg in Duitsland veel meer in het private domein wordt bekostigd en dat scheelt aanzienlijk in de zorgkosten. In België worden er per zorgprofessional meer uren per week gedraaid en de salarissen zijn gemiddeld iets lager. België deed echter veel

minder aan infectiepreventie en België heeft te maken met een vele malen hoger percentage van antibiotica-resistentie. In Duitsland zijn meer behandelmethoden toegelaten. Het feit dat in Nederland deze methoden er niet zijn, komt voor een deel dat ze niet toegelaten worden omdat er geen wetenschappelijke onderbouwing is die aantoont dat de methode effectief is. Voor andere methoden is een bepaald volume aan patiënten nodig om deze techniek rendabel te maken. Voor een dergelijk volume aan patiënten is Nederland gewoon te klein hierdoor.

De vraag is hoelang we de kwaliteit van de gezondheidszorg hoog kunnen houden. Een bedreiging voor het zorgstelsel is de vergrijzing van de bevolking en een bevolking die gemiddeld ouder wordt. Het ouder worden brengt deels extra kosten met zich mee en de vergrijzing leidt tot minder werkenden die voor een gezonde staathuishouding moeten zorgen. In Nederland en de Scandinavische landen wordt thans 10% van het BNP uitgegeven aan gezondheidszorg. Het is economisch niet gezond om een nog hoger percentage van het BNP naar de gezondheidszorg te laten gaan.

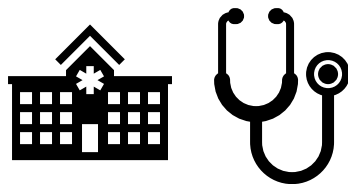
Het aantal mensen met dementie neemt fors toe. In sommige woonplaatsen is het aantal aan het verdubbelen. Het beleid is om ouderen zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Om dit te kunnen waarmaken is voldoende mantelzorg en effectieve inzet van thuiszorg noodzakelijk. De komende jaren zullen door de vergrijzing echter het aantal mantelzorgers en vrijwilligers afnemen en de thuiszorg kampt met tekorten aan verpleegkundigen. Het is dan ook maar de vraag of langer thuis wonen een haalbare optie is. Het verdubbelen van de capaciteit van de verpleeghuiszorg is ook geen optie. Hiervoor is geen geld en er zijn geen verpleegkundigen en verzorgenden voor een goede personele inzet. Het Duitse model waarbij de oudere generatie dicht bij **een** jongere generatie (liefst in hetzelfde wooncomplex) komt wonen lijkt de optie die uitkomst kan bieden.

Echter zijn er in Nederland weinig wooncomplexen waarin deze vorm van levensbestendig wonen mogelijk is. Oplossing van het probleem kan niet alleen uit de zorgsector komen ook bij

volkshuisvesting is een andere visie op woonvormen nodig. Deze oplossing is echter een lange termijn oplossing en wanneer deze uiteindelijk gerealiseerd is, is het hoogtepunt van de vergrijzing mogelijk weer achter de rug. Er blijft dan over dat de zorg, als gevolg van de eindigheid van financiële middelen, zal verschromelen. Het handhaven van persoonsgerichte zorg zal alleen mogelijk zijn met innovaties die arbeidsintensieve handelingen van verpleegkundigen en verzorgenden uit handen nemen. Zonder deze innovaties zullen de kwetsbare medemensen het eenzaam krijgen. Eenzaam omdat er geen zorgmedewerkers genoeg zijn om passende zorg te geven en eenzaam omdat de mantelzorgers en vrijwilligers zelf te oud zijn geworden om voor de naaste te kunnen zorgen. De jongere mensen zijn hard nodig om de economie draaiend te houden.

Ons zorgstelsel met een kwaliteit - die vaak genoemd wordt als zijnde van eenzame hoogte - zal niet in staat zijn om een toenemende eenzaamheid bij zorgvrager te voorkomen. Het toepassen van zorginnovaties moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van zorg hoog blijft en moet ervoor zorgen dat zorgverleners voldoende tijd krijgen om het toenemend aantal zorgvragers de noodzakelijke professionele zorg te geven. Een inclusieve samenleving - waarin familie, burens en anderen uit het directe netwerk van de zorgvrager de dagelijks zorg op zich nemen - moet leiden tot vermindering van de eenzaamheid en moet leiden tot voldoende capaciteit aan professionele zorg, zodat eenieder zijn bescheiden deel aan zorg kan krijgen.

Gebeurt het niet: dan blijft zorg van kwalitatief eenzame hoogte kwetsbaar en dan blijven kwetsbare zorgvragers eenzaam.

Geraniums. Verzorgingstehuis. Rollatortje hier en daar. Zo maar een paar steekwoorden, die vanzelf bij je opkomen bij het beeld van onze eenzame medemens. Maar klopt dat ook?

Met een beetje geluk woon je in een goede burgerlijke gemeente. Met uitstekende voorzieningen. Met ook een oog voor de Eenzame burger. Na wat muisklikken zie ik zeker twee instanties in onze burgerlijke gemeente op het scherm, die voor je klaar staan in geval van eenzaamheid. Ten minste, als je aan de bel trekt. Zeventig plussers krijgen zelfs een brief met de vraag of ze een bezoek willen! Eenzaamheid is een hot item! En niet alleen voor de burgerlijke gemeente ligt hier een taak. Ook voor ons als Christenen, of zoals je wilt kerkmensen, zegt Jakobus tegen ons in zijn brief:

De ware godsvrucht is: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking. Hoe actueel kan Gods Woord zijn!

Eenzaam zijn.....

Wat is het eigenlijk?

- Laat ik direct duidelijk zijn: Dit fenomeen is veel omvattend. Het is lastig om het te omschrijven. Een schamele poging: Het is in elk geval een naar gevoel. Je staat erbuiten. Je hoort er niet bij. Je bent alleen, al zijn er mensen om je heen. Je hebt geen klik hebt met je directe, fysieke, omgeving. -

De gevolgen zijn pijnlijk voor je. Ze hebben lichamelijk negatieve en pijnlijke gevolgen voor je. In je brein worden zenuwen geactiveerd, die ook bij fysieke pijn actief zijn, volgens een onderzoek van de universiteit van Californië. Best heftig.

Onlangs hoorde ik, via de radio, van eenzelfde soort relatie tussen je lichaam en je geest in een andere situatie: Volgens die deskundige geeft je lichaam bij bijv. een ernstige burn-out dezelfde reacties af als bij een serieuze griepaanval. Bij de griep zoek je je bed op. En bij een burn-out? Inderdaad, geeft dezelfde fysieke, lamledige reacties. *(interview n.a.v. een enquête hoe*

serieus collega's genomen worden bij een ziekmelding op het werk. Stress-gerelateerd verzuim zoals een burn-out wordt vaak afgedaan als een aandoening, die tussen je oren zit. Niets blijkt minder waar...!)

Onze Schepper spreekt in het scheppingsverhaal, dat het niet goed is, dat de mens alleen is. Hij krijgt een maatje! Eenzaamheid hoort niet bij de oorspronkelijke opzet van onze schepping. Kortom, het is een goede zaak, dat we oog hebben voor onze eenzame medemens.

Eenzaamheid kan verband houden met omstandigheden in je leven. Hoe is je karakter? Open of gesloten? Neem je wel eens een initiatief naar anderen? Ben je hoogbegaafd? Of juist het tegengestelde? Leeftijd kan een rol spelen. Heb je een lichamelijke en/of mentale beperking? Verlies van een dierbare. Alleen-zijn is niet hetzelfde als eenzaam zijn.

Een enkele opmerking over een paar situaties.

Eenzaamheid bij ouderen.

Er doet zich een merkwaardig verschijnsel voor in onze huidige maatschappij: Enerzijds is ouder worden en oud worden een zegen. Tegelijkertijd roept het ouder worden ook negatieve reacties op: Oud worden is mooi. Oud zijn is dat niet!

- De vergrijzing van onze maatschappij neemt toe, lees ik. Daar moeten we op inspelen, want het vraagt om maatregelen, die veel geld kosten. De zorgkosten nemen toe, zegt men. Zo zijn er nog wel een aantal zaken te noemen, die in het huidige publieke debat een rol spelen. Economische factoren, lees centen, spelen in dit gesprek een grote rol.
- Het is goed om je te realiseren, dat van de huidige dertigers en veertigers veel gevraagd wordt. Ze moeten succes hebben. En dat vooral moeten laten zien op sociale media. Ze beschikken over een groot netwerk. Ze moeten dat onderhouden. Het leven moet zinderen van activiteiten. En hun kinderen ...

Aan ouder worden moet je maar niet te veel denken.

- Ouder worden kan je ook eenzamer maken. Met nadruk schrijf ik: kan. Er is onderzoek naar gedaan. Maar niet elke ouder is eenzaam. En niet iedere situatie is gelijk.
- Als je bij het ouder worden, je maatje verliest, kan dat tot eenzaamheid leiden. Het kan vervreemdend werken. Tijdens gesprekken met anderen, jonger vaak, lijkt het alsof men in verschillende werelden leeft. Je mist het gemeenschappelijke, de ervaringen. Je praat tegen elkaar, maar niet met elkaar. Wederzijds begrip of herkenning is er niet.
- Na meer dan zestig jaar getrouwd te zijn met mijn grootmoeder, overleed mijn grootvader. Toen wij, als kleinkinderen kort daarna bij oma op bezoek kwamen, sprak ze wel met ons. Maar ze was er niet bij. Grootmoeder was alleen.
- Al even geleden, plaatste een 80-jarige Italiaan een advertentie: Gepensioneerde leerkracht zoekt gezin, dat hem als grootvader wil adopteren. Vergoeding mogelijk-(BBC News, aug.2004) Daarmee laat hij ons weten actief in het leven te willen staan in de geweldige rol van opa.

Anderen stappen van achter de geraniums weg en worden actief op het computerscherm. HCC heeft een speciale seniorenafdeling. Daar zitten dan echte fanaten tussen. Denk eens aan de vele vrijwilligers van 75 jaar en ouder. Actief bij een maatschappelijke en/of goede-doelen- organisatie. Met plezier!

- Jaren geleden reageerde een hoogleraar /en medicus in een vraaggesprek op de vraag n.a.v. zijn emeritaat wat hij nu wel zou gaan doen om niet in een gat te vallen?
Hij antwoordde:
Ik ken een ziekenhuis in Z. Afrika, waar elke nacht 150 gevallen op Spoed Eisende Hulp terecht komen. Het lijkt me, dat ze me daar wel kunnen gebruiken

Eenzaamheid bij jongeren.

Afgelopen voorjaar, meen ik me te herinneren, dat een jonge vrouw aan de bel trok. Via een sociaal medium. Ze kreeg veel reacties. Zoveel zelfs, dat de landelijke pers er over schreef. Sociale media kunnen een hulpmiddel zijn om het eenzaamheidsgevoel te door breken.

Ervaring in het onderwijs leert, dat een aantal jongeren zich eenzaam voelt. Onderzoekers spreken van 10%. Het kan oplopen tot 30%. Dat kan tijdelijk zijn, maar ook wat langer periode beslaan.

Overal in onze maatschappij doet zich groepsvorming voor. Zo ook op scholen in ons land. Voor je het weet sta erbuiten. Je denkt een grote vriendenkring te hebben. Mobiel heb je veel contacten. Maar, je wordt niet uitgenodigd op een feestje van je groep. Dat kan heftig zijn.

Scholen doen veel op dit terrein. Sociale vaardigheidstrainingen, Faalangstreductietrainingen (eenzame kinderen hebben een sterk negatief zelfbeeld) enz. zijn een vast onderdeel van de opleidingen aan middelbare scholen. Er lopen sociale werkers, kinderpsychologen en vertrouwenspersonen rond op elke school. Daar ligt het niet aan!

Wat ik nog wil noemen is dat pesten tot een groeiend gevoel van "hopeloze" eenzaamheid kan leiden. Met alle kwalijke gevolgen van dien.

Vaak lukt het bij de jongeren om uit die situatie uit te komen. Maar niet allen. Onderzoekers waarschuwen dan ook dat bij chronisch eenzame jongeren blijvende problemen kunnen ontstaan. Zowel sociaal, als ook lichamelijk.

Kun je helpen?

De vraag stellen is hem ook beantwoorden.

Cruciaal bij elke poging om iemand te helpen, is de hoe iemand er zelf instaat. Is het mogelijk om met iemand een relatie op te bouwen. Het moet wel klikken. Tegelijk is het verstandig afstand te bewaren.

Mogelijke manieren om iemand te helpen:

- Bespreekbaar maken van het probleem. Laat iemand zijn eigen situatie onder woorden brengen.
- Probeer de communicatie met de ander, de eenzame op gang te brengen. Je kunt samen beginnen aan een z.g. Levensboek. Hierbij breng je het leven van de betrokkene in beeld. Bij de NPV hebben ze daarvoor de nodige kennis in huis.
- Iemand uitnodigen om lid worden van een (sport)club. Bij sporten bijv. ben je met jezelf en tegelijk met anderen bezig. Je krijgt beweging bovendien. Lijkt me een positieve factor in onze huidige schermcultuur. Maar ook lid worden van koor kan heel goed. Het zijn maar wat voorbeelden. Kortom: In clubverband bouw je sociale vaardigheden op. Je krijgt een netwerkje om je heen.
- Doe wat op de sociale media. Beter zo'n contact, dan geen, las ik ergens.
- Ga vrijwilligerswerk doen. Dit geldt zeker ook voor jongeren. Terwijl ik dit schrijf, denk ik aan vier jongens, die jarenlang op een middelbare school een medeleerling in een rolstoel begeleidden. Vanzelfsprekend deden ze dat. Ontroerend om te zien hoe goed dat ging.
- Jongeren geven aan, in een onderzoekje naar eenzaamheid door havoleerlingen, dat ze de contacten met ouderen (lees met mensen met meer levenservaring) positief ervaren bij het doorbreken van hun situatie.

Ten slotte

In Johannes 5 lezen we het bijzondere verhaal van de 38-jarige zieke man. Hij heeft niemand. Totdat...

Dhr. W. Baan

Eenzaam zijn en je eenzaam voelen kan het gevolg zijn van verschillende omstandigheden.

Een ervan wordt hier even naar voren gehaald. Dat gaat over eenzaam zijn na het overlijden van je vrouw of man.

Eerst heb je na een intensieve tijd –bijvoorbeeld na een (langdurige) ziekte van je partner- het enorm druk gehad. Wellicht veel bezoek en belangstelling. Je kon het haast niet aan, maar kreeg toch de kracht om het vol te houden. Tot het laatste toe.

Toen was het overlijden daar. Ook een zeer inspannende tijd met veel drukte om je heen.

Ach, wat was iedereen belangstellend. Het deed je goed dat iedereen meeleefde. Nou joh, we laten je niet zitten hoor. Wij zullen je blijven bezoeken. Veel troostrijke woorden meende men te mogen zeggen. Wat fijn dat ze je niet vergeten zullen.

De eerste weken belde men nog. Hoe gaat het? Red je het alleen?

Maar als je weg moest en daarna weer in dat lege huis kwam, was er niemand. Het was zo stil in huis. Je mistte de drukte van voorheen. Ja, er was nog genoeg te doen. Allerlei zaken afhandelen, maar als er iets afgerond was ging je eens rustig de krant of een boek lezen (rustig??). Concentratie was er niet.

De stilte overvalt je steeds weer. Je gaat langzamerhand ervaren dat het zo stil blijft. Het lijkt erop dat het alleen maar stiller wordt. Want ook zij, die beloofden aandacht aan je te besteden, hadden het zo druk met andere zaken. Je bleef alleen over. Je was in korte tijd eenzaam. Ja de eerste tijd voel je die eenzaamheid niet, maar hoe de tijd meer en meer verstrijkt neemt die eenzaamheid toe. Je krijgt af en toe adviezen van: joh je moet dit

of dat eens doen. Je wordt echter steeds minder gevraagd om eens een kop koffie te komen drinken. Je vereenzaamt. Je verliest als man steeds meer contacten. Men gaat toch niet zo snel bij een man alleen op bezoek. Het is algemeen bekend dat het sociale leven van een vrouw minder snel achteruitgaat. Maar als een vrouw bij een weduwnaar op bezoek gaat is men bang voor praatjes. Dat is andersom natuurlijk ook het geval, maar vrouwen hebben meest een meer sociaal gevoel dan mannen. Mannen hebben zo hun werk en andere bezigheden. Daar komt in verhouding tot vrouwen weinig van om bezoeken af te leggen.

Je ontvangt zo maar weinig mensen en de contacten verwateren. Dat komt alles naast het grote gemis van je geliefde. Na verloop van enige tijd hoor je mensen zeggen: ja, maar het is al enige tijd geleden dat je partner overleed. Men denkt dat het na verloop van tijd wel weg zakt. Dat zeggen zij die dit nooit hebben meegemaakt. Dan ervaar je weer zo sterk de eenzaamheid. Je wordt aan je lot overgelaten. Je probeert wat te ondernemen. Soms lukt dat even, maar thuiskomen? Je komt niet meer thuis, maar in je huis. Thuis is waar liefde is. Die mis je en je voelt je verdrietig en eenzaam.

Zelfs als je bij je kinderen bent, dan ervaar je ook zo het gemis van je geliefde. Die is er niet meer. Eerder was je samen. Dan kan je ook in die situaties erg eenzaam zijn. Ga je op vakantie met een groep of met de kinderen, je blijft de eenzaamheid voelen, want die andere is er niet. Door het verdriet voel je de eenzaamheid.

Andere mensen beseffen die eenzaamheid niet, maar het is een pijnlijke eenzaamheid.

Die kan je alleen kennen uit ervaring.

Het doet je wel goed als er dan eens iemand komt of je op het eten vraagt. Dat onderbreekt de eenzaamheid even. Maar die eenzaamheid keert toch weer terug. Toch kan het je goed doen als iemand naar je om kijkt.

Daarom wil ik mensen oproepen om die mensen ook niet te vergeten. Alleen overgebleven is pijnlijke eenzaamheid.

Dhr. J.A.E. de Koning

VACATURES

Bestuursfuncties:

Wij zijn op zoek naar een nieuwe voorzitter. De huidige voorzitter is in 2018 met toestemming van het landelijke bureau opnieuw voor een termijn aangesteld. De komende jaren wil hij zijn taak langzaam overdragen aan een ander. Heeft u, heb jij zin, tijd om deze taak op je te nemen of ernaar toe te werken in de komende jaren? Schroom niet en neem contact met ons op!

NPV-Thuishulp:

De Thuishulp is op zoek naar nieuwe vrijwilligers in de gemeente Gouda/Reeuwijk. Een vrijwilliger biedt praktische hulp aan in allerlei situaties. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het rijden van een hulpvrager naar een ziekenhuis of wat boodschappen doen. Spreekt dit werk u aan en heeft u wat tijd over dan kunt u zich altijd aanmelden als vrijwilliger.

Heeft u na het lezen van deze nieuwsbrief vragen of opmerkingen over de inhoud?

Neem dan contact op met de secretaris

Ideeën voor de volgende uitgave van de nieuwsbrief zijn ook welkom!

Diákonos

Vrijwillige palliatieve en terminale zorg

Diákonos is een vrijwilligersorganisatie voor palliatieve en terminale zorg in Benthuizen en omgeving en gaat uit van

de vier kerken in Benthuizen. Ruim 40 vrijwilligers zetten zich in om mensen met een ongeneeslijke ziekte of mensen die in de laatste levensfase zijn ter zijde te staan. Iedereen die een beroep doet op Diákonos wordt geholpen, ongeacht welke levensovertuiging iemand heeft.

Het vrijwilligerswerk is meestal ongepland, kort en intensief en kan enkele dagen of enkele weken duren.

Volgens de coördinatoren zou Diákonos vaak eerder ingeschakeld kunnen worden, want ook als mensen ongeneeslijk ziek zijn, kan een vrijwilliger van Diákonos al veel betekenen voor de cliënt én mantelzorger. Zoals luisteren, een kopje koffie zetten, een boodschap doen etc.

Een vrijwilliger van Diákonos doet geen professionele taken zoals de thuiszorg, maar heeft wel een signalerende functie.

Een verpleegkundige achtergrond is niet nodig om vrijwilliger te worden, maar wel een hart voor mensen!

Om voldoende toegerust te zijn krijgt iedere nieuwe vrijwilliger wel een basisscholing aangeboden met o.a. praktische handelingen. Bovendien biedt Diákonos twee keer per jaar alle vrijwilligers een scholingsochtend aan. Verder worden de vrijwilligers op de hoogte gehouden van themadagen en scholingen m.b.t. de palliatieve en terminale zorg, waarop zij dan kunnen inschrijven.

‘Het werk geeft mij zo veel voldoening, omdat het heel dankbaar werk is en zo ontzettend wordt gewaardeerd’, aldus een vrijwilliger.

Contactgegevens Diákonos:

 06-18117964 (24 uur per dag bereikbaar)

 secretariaat@vptzdiakonos.nl

 www.vptzdiakonos.nl

Heeft u wat tijd over?

U kunt natuurlijk Thuishulp-vrijwilliger worden!

U kunt zich aanmelden als vrijwilliger via onze website
www.npvhollandshart.nl

GEDICHT...(2)

Wanneer je niet meer vechten kunt,
wanneer het leven zwaar lijkt om te dragen,
wanneer je staat op 't dode punt,
wanneer je vleugels lijken lamgeslagen,
wanneer je uitgeschakeld wordt,
wanneer je staan moet langs de kant van 't leven,
wanneer je niets hebt dan tekort,
zodat je ook niets hebt weg te geven,
wanneer je je zo eenzaam voelt
dat zelfs de liefste je niet kan bereiken,
wanneer Gods zee je overspoelt
omdat je bent als een eiland zonder dijken,
wanneer je vuur is uitgeblust,
dan is er slechts van één kant hulp te wachten:
wie moe is vindt bij Jezus rust,
en hem die zwak is, geeft Hij nieuwe krachten.

Nel Benschop

Heerlijke verse salades en kant en klaar maaltijden.

Ook maken wij fruitmanden.

Hartelijk welkom in de winkel.

Jan en Lydia Havenaar.

Willem en Marialaan 16

2805 AR Gouda

www.frisversgouda.nl

BOONSTOPPEL JR WADDINXVEEN

Oranjelaan 21 Waddinxveen Telefoon 0182 - 622 133 www.boonstoppel.nl

BOEKHANDEL SMIT

sinds 1939

G O U D A

Voorofscheweg 15a
2771 MA Boskoop
harkesbegrafenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

isolatie
specialist.nl

Vloer-, spouwmuur- en dakisolatie

Iedereen
verdient comfort

Nijverheidstraat 5, Moerkapelle

(0182) 639 709

COLOFON

Samenstelling bestuur NPV-afdeling Hollands Hart

Dhr. C. Stijnen, voorzitter
Dhr. J.A.E. de Koning, penningmeester
Dhr. R. Hoogland, secretaris
Dhr. W. Baan, contactpersoon VTH
Mw. J. Verheij-van den Bergh, lid
Mw. N. Eenhoorn-van Veen, lid

Contactgegevens

Secretariaat

✉ Marathonlaan 24
2807 BB Gouda
☎ 0182-744006 (keuze 2)
✉ info@npvhollandshart.nl
🌐 www.npvhollandshart.nl

NPV-Thuishulp - team Gouda

☎ 0182-744006 (keuze 1)
✉ thuishulp-teamgouda@afdeling-npvzorg.nl

Bankrekening

IBAN: NL37 INGB 0005 1271 62